

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 14 Απριλίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς:

1. Υπουργό Εσωτερικών κ. Θεόδωρο Λιβάνιο
2. Υπουργό Εξωτερικών κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη

Θέμα: Μεγάλες καθυστερήσεις στην διαδικασία απόδοσης ιθαγένειας για τον απόδημο Ελληνισμό

Κύριοι Υπουργοί,

Μετά τον ν. 4604/2019 καταργήθηκε η δυνατότητα των ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό να υποβάλλουν στις κατά τόπους Περιφέρειες αιτήσεις αναγνώρισης ιθαγένειας κατ' άρθρο 26 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Αυτοί έκτοτε υποχρεούνται να υποβάλουν τη σχετική αίτηση αποκλειστικά στο κατά τόπον αρμόδιο Προξενείο του τόπου κατοικίας τους. Με την υπ' αριθμ. 996/2023 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, το ως άνω καθεστώς υποβολής αιτήσεων υποχρεωτικά στο κατά τόπον αρμόδιο Προξενείο, επεκτάθηκε και στις περιπτώσεις αιτήσεων κτήσης ιθαγένειας κατά το άρθρο 14 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, και μάλιστα όταν ο νόμος ρητώς προβλέπει, εναλλακτική δυνατότητα υποβολής αιτήσεων είτε στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, είτε στον Πρόξενο.

Στην πράξη, χιλιάδες ομογενείς και απόδημοι που επιχειρούν να αποκτήσουν ή να αναγνωρίσουν την ελληνική τους ιθαγένεια, μεταξύ άλλων ζητημάτων που έχουν με την ελληνική πολιτεία, αντιμετωπίζουν μια διοικητική πραγματικότητα που λειτουργεί αποτρεπτικά, εξαντλητικά και συχνά προσβλητικά για αυτούς τους ανθρώπους. Η κατάσταση αυτή έχει χειροτερεύσει σημαντικά από τότε που κατέστησαν αποκλειστικώς αρμόδια τα κατά τόπους προξενεία, με αποτέλεσμα οι αιτούντες να αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις όχι μόνο για την διεκπεραίωση των αιτημάτων τους, αλλά ακόμη και για την πραγματοποίηση ραντεβού με τις κατά τόπους διπλωματικές μας αποστολές. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση αναγνώστριας που φιλοξενεί η εφημερίδα Εθνικός Κήρυκας της Νέας Υόρκης, κατά την οποία ομογενής μας περίμενε 18 μήνες για ραντεβού στο Προξενείο της Νέας Υόρκης και, αφού υπέβαλε αίτημα για πολιτογράφηση, ενημερώθηκε ότι για να ολοκληρωθεί η διαδικασία μπορεί να απαιτηθούν έως και δύο έτη.

Αιτία των παραπάνω καθυστερήσεων δεν είναι μόνο οι ελλείψεις σε προσωπικό, τις οποίες ελπίζουμε να θεραπεύσει ο πρόσφατος διαγωνισμός του Υπουργείου Εξωτερικών για προσωπικό στα Προξενεία, ο οποίος όμως έχει καθυστερήσει αδικαιολόγητα, αλλά και οι ίδιες οι διαδικασίες.

Για παράδειγμα, όπως προκύπτει και από τις επίσημες οδηγίες του Υπουργείου Εξωτερικών, η νομική βάση της ελληνικής ιθαγένειας είναι η εγγραφή στα δημοτολόγια και για την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών απαιτείται, μεταξύ άλλων, η προηγούμενη εγγραφή του γάμου των γονέων και της γέννησης των ενδιαφερομένων στα μητρώα του ελληνικού κράτους. Η κατάσταση περιπλέκεται όταν μόνο ο ένας γονέας έχει ελληνική καταγωγή, ή μόνο μία οικογενειακή γραμμή συνδέεται αποδεδειγμένα με την Ελλάδα. Στην περίπτωση αυτή, αντί η διοίκηση να διευκολύνει την απόδειξη ενός υπαρκτού δεσμού, συχνά εγκλωβίζει τον ενδιαφερόμενο σε έναν φαύλο κύκλο απαιτήσεων, πιστοποιητικών, διορθώσεων, μεταφράσεων, επικυρώσεων και αναζητήσεων παλαιών εγγραφών.

Είναι εντυπωσιακό ότι ακόμη και το Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών προβλέπει για την πολιτογράφηση ομογενών κατοίκων εξωτερικού ενδεικτική διάρκεια 18 μηνών, ενώ η διαδικασία προϋποθέτει όχι μόνο έλεγχο της αδιαμφισβήτητης εθνικής καταγωγής, αλλά και κρίση του Προξένου για την εθνική συνείδηση, τις γνώσεις για την Ελλάδα και το γνήσιο ενδιαφέρον του αιτούντος.

Πρόκειται για ένα πλαίσιο που, πέρα από τη μεγάλη καθυστέρηση, γεννά σοβαρά ερωτήματα ως προς την ασφάλεια δικαίου, την ομοιόμορφη εφαρμογή και τον κίνδυνο άνιση μεταχείρισης όμοιων υποθέσεων από τις κατά τόπους προξενικές αρχές.

Ταυτοχρόνως οι ελλείψεις σε προσωπικό στις Προξενικές Αρχές της χώρας μας στο εξωτερικό είναι μεγάλες και παρά την έκδοση της 2Γ/2015 προκήρυξης, μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να έχουν ολοκληρωθεί οι απαιτούμενες διαδικασίες. Επιπλέον, παρά τα όσα διακηρύττει η Κυβέρνηση για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η πλατφόρμα ενημέρωσης της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας για την πορεία κτήσης ιθαγένειας, λειτουργεί κυρίως ως εργαλείο αναζήτησης πορείας υπόθεσης και όχι ως πλήρης, ενιαίος ψηφιακός μηχανισμός παρακολούθησης με αναλυτική πληροφόρηση για όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά κατηγορία, όλα τα στάδια ελέγχου και το ακριβές σημείο στο οποίο έχει «κολλήσει» κάθε φάκελος.

Είναι προφανές ότι τα παραπάνω δεν συνάδουν ούτε με τις πρόσφατες διακηρύξεις της Κυβέρνησής σας περί «ενδυνάμωσης της φωνής των Ελλήνων του εξωτερικού» στο πλαίσιο της διαβούλευσης και ψήφισης του νέου νομικού πλαισίου για την ψήφο των αποδήμων, ούτε με ένα σύγχρονο κράτος πραγματικά «επιτελικό», ούτε με την Ελλάδα της ψηφιακής επανάστασης όπως θέλει συχνά η Κυβέρνηση να παρουσιάζει την χώρα μας.

Ακόμη πιο προφανές είναι ότι ως πολιτεία δεν μπορεί να δίδουμε προτεραιότητα μόνον σε ζητήματα που σχετίζονται με την εκλογική συμμετοχή των αποδήμων μας, δίνοντας λάθος μηνύματα για τις προτεραιότητες του πολιτικού μας συστήματος, την ώρα που αυτοί οι άνθρωποι περιμένουν για χρόνια τα παιδιά και τα εγγόνια τους να πολιτογραφηθούν ή να αναγνωριστούν ως Έλληνες πολίτες.

Λεδομένου ότι σύμφωνα με σειρά δημοσιευμάτων και πλήθος καταγγελιών οι ενδιαφερόμενοι απόδημοι αναμένουν για ραντεβού στις Προξενικές μας Αρχές αρκετούς μήνες, ενώ οι αιτήσεις τους απαιτούν χρόνια για την ολοκλήρωσή τους

Λεδομένου ότι παρατηρούνται ελλείψεις προσωπικού στις Προξενικές μας Αρχές οι οποίες δύσκολα θα καλυφθούν και από την τελευταία προκήρυξη.

Λεδομένου ότι η κατάργηση της δυνατότητας κατάθεσης σχετικής αίτησης και στην Ελλάδα δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους αποδήμους και επιβαρύνει τη λειτουργία

των Προξενείων, τα οποία, μεταξύ άλλων και λόγω υποστελέχωσης, αδυνατούν να ανταποκριθούν.

Λεγόμενου ότι, με τις υπάρχουσες διαδικασίες, τίθενται ουσιαστικά εμπόδια στους ομογενείς μας για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, η οποία αποτελεί προϋπόθεση της άσκησης από αυτούς του δικαιώματος ψήφου, την οποία η ίδια η κυβέρνησή σας διακηρύσσει ότι θέλει να διευκολύνει.

Ερωτώνται οι Υπουργοί,

- 1. Πόσες αιτήσεις κτήσης ή αναγνώρισης της ελληνικής ιθαγένειας από απόδημους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού, έχουν υποβληθεί τα έτη 2023, 2024 και 2025 και πόσες εξ αυτών παραμένουν μέχρι σήμερα εκκρεμείς;*
- 2. Πόσες είναι συνολικά (ανεξαρτήτως έτους υποβολής) οι εκκρεμείς αιτήσεις από απόδημους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού για κτήση ή αναγνώριση ιθαγένειας;*
- 3. Ποιος είναι ο πραγματικός μέσος χρόνος ολοκλήρωσής των άνω αιτήσεων και πόσες εξ αυτών παρέμειναν ή παραμένουν σε εκκρεμότητα για διάστημα μεγαλύτερο των 18 μηνών που αναφέρονται στο Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών;*
- 4. Εξετάζει η κυβέρνηση την αλλαγή του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας ώστε να δίνεται η δυνατότητα κατάθεσης σχετικής αίτησης και από την Ελλάδα για τους αποδήμους μας που επισκέπτονται την πατρίδα;*
- 5. Προτίθεται η κυβέρνηση να θεσπίσει ειδική απλουστευμένη διαδικασία για απόδημους δεύτερης και τρίτης γενιάς και για τέκνα μικτών οικογενειών, ιδίως όταν υπάρχει σαφής σύνδεση με Έλληνα γονέα ή ανιόντα, αλλά όχι πλήρης διοικητική αλυσίδα εγγράφων;*
- 6. Προτίθενται τα συναρμόδια Υπουργεία να αναβαθμίσουν και να επεκτείνουν τον ήδη υφιστάμενο ψηφιακό μηχανισμό παρακολούθησης της πορείας υποθέσεων ιθαγένειας, ώστε να παρέχει πλήρη και σαφή ενημέρωση για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά κατηγορία, τα επιμέρους στάδια ελέγχου, το ακριβές σημείο στο οποίο εκκρεμεί κάθε φάκελος και τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται μεταξύ προξενικών αρχών, υπηρεσιών ιθαγένειας και κεντρικών υπηρεσιών;*
- 7. Πώς δικαιολογείται η πολύμηνη αναμονή στα προξενεία για ραντεβού; Ποιο είναι σήμερα το ακριβές επίπεδο στελέχωσης των βασικών προξενικών αρχών και σε ποιο στάδιο υλοποίησης βρίσκεται η προκήρυξη 2Γ/2025 για την πλήρωση 145 μόνιμων θέσεων ΠΕ Διοικητικού Προξενικού στο Υπουργείο Εξωτερικών;*

Ο Ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Νικητιάδης